

INFORME D'IMPACTE DE GÈNERE

Projecte Normatiu de Modificació del “REGLAMENT DE RECONeixEMENT A LES PERSONES REPRESALIADES PEL TARDOFRANQUISME I DE CREACIÓ DE LA JUNTA DE VALORACIÓ”

(Text consolidat 27/05/2022)

Codi: 16IIG/2022

ÍNDEX

ÍNDEX.....	2
SÍNTESI: VALORACIÓ DE L'IMPACTE DE GÈNERE.....	3
0. INTRODUCCIÓ.....	3
1. IDENTIFICACIÓ I DESCRIPCIÓ DE LA NORMA.....	4
2. VINCULACIÓ AMB OBJECTIUS PROGRAMÀTICS I DISPOSICIONS NORMATIVES EN MATÈRIA D'IGUALTAT DE GÈNERE.....	5
3. ANÀLISI D'ASPECTES FORMALS I METODOLÒGICS	6
4. ANÀLISI D'IMPACTE DE GÈNERE.....	7
5. VALORACIÓ GLOBAL DE L'IMPACTE DE GÈNERE	9
6. PROPOSTES DE MODIFICACIÓ I RECOMANACIONS	9

SÍNTESI: VALORACIÓ DE L'IMPACTE DE GÈNERE

L'avaluació de l'impacte de gènere del projecte normatiu de modificació del "*Reglament de reconeixement a les persones represaliades pel Tardofranquisme i la creació de la junta de valoració*" determina que és **transformador de desigualtats, amb un impacte de gènere molt positiu**.

0. INTRODUCCIÓ

El present document és un **Informe d'Impacte de Gènere** del projecte normatiu de modificació del "*Reglament de reconeixement a les persones represaliades pel Tardofranquisme i la creació de la junta de valoració*".

Aquest informe, doncs, analitza les modificacions de l'esmentat Reglament, que ja es va analitzar mitjançant un Informe d'Impacte de Gènere (10IIG/2018), elaborat l'1 d'octubre de 2018, per la Direcció de Serveis de Gènere i Polítiques del Temps (en aquell moment, Departament de Transversalitat de Gènere), i en el qual es determinava que l'impacte de gènere de la seva aplicació seria positiu.

Els Informes d'Impacte de Gènere (IIG) analitzen les necessitats pràctiques de les persones contemplant la desigualtat de gènere, les obligacions relacionades amb la vida quotidiana, les diferents situacions de partida i els potencials efectes diferencials que es poden derivar de l'aplicació de les propostes polítiques. Així, és un document que acompanya els projectes normatius i de polítiques públiques, i en el qual es fa una avaluació *prospectiva* (és a dir, prèvia i estimada) del seu impacte en funció del gènere, amb objecte d'identificar i prevenir la producció, manteniment o increment de les desigualtats de gènere, tot realitzant propostes de modificació del projecte.

En l'àmbit català, la Llei 17/2015 d'igualtat efectiva de dones i homes, estableix que la transversalitat de la perspectiva de gènere ha de ser un dels principis de funcionament dels poders públics: "els poders públics han d'aplicar la perspectiva de gènere i la perspectiva de les dones en les actuacions, a tots els nivells i a totes les etapes" (article 3).

El seguiment d'aquest mandat queda recollit en l'àmbit local per mitjà de les **Directrius per a l'elaboració de les normes municipals** adoptades per acord de Comissió de Govern de l'Ajuntament de Barcelona el 15 d'abril de 2015. En concret l'article 140 estableix que, tot projecte normatiu s'ha d'acompanyar amb una memòria d'avaluació de l'impacte normatiu, o d'antecedents. Aquest impacte ha d'integrar una **anàlisi d'impacte de gènere**, en la qual s'avaluen els resultats que es puguin derivar de l'aprovació del projecte des de la perspectiva de

l'eliminació de desigualtats i de la seva contribució a la consecució dels objectius d'igualtat d'oportunitats i de tracte entre dones i homes (d).

Més específicament, el **Reglament per a l'Equitat de Gènere a l'Ajuntament de Barcelona (2019)**¹ estableix el **caràcter obligatori dels Informes d'Impacte de Gènere de les propostes normatives (article 9)**.

Per donar compliment a aquesta obligació, la Direcció de Serveis de Gènere i Polítiques del Temps de l'Ajuntament de Barcelona ha elaborat una **metodologia pròpia** que permet realitzar una anàlisi sistemàtica de la normativa municipal des del punt de vista de l'impacte de gènere. Aquesta metodologia segueix les directrius d'organismes internacionals (Comissió Europea) i es basa en l'anàlisi de:

- El resultat o efecte que té la normativa sobre dones i homes;
- Les possibilitats que la normativa ofereix com a eina per a acabar amb les desigualtats de gènere, o bé el risc que contribueixi a perpetuar-les i/o a aprofundir-les.

Les categories que s'han establert a la metodologia són les següents:

- Normes Reproductores o Transformadores de desigualtats de gènere. I en aquest sentit, en el primer àmbit l'impacte de gènere pot ser Lleugerament negatiu o Molt negatiu; i en el segon cas Molt Positiu o Lleugerament Positiu.

1. IDENTIFICACIÓ i DESCRIPCIÓ DE LA NORMA

Nom: Projecte normatiu de modificació del *“Reglament de reconeixement a les persones represaliades pel Tardofranquisme i la creació de la junta de valoració”*

Categoria: Reglament

Òrgan responsable: Direcció de Serveis de Drets de Ciutadania.

Finalitat: Aquest reglament té per objecte l'establiment d'una declaració de persona represaliada pel tardofranquisme a favor de les persones que, en ocasió de la seva participació en alguna actuació amb finalitats polítiques per a la recuperació de les llibertats democràtiques o sindicals, dels drets nacionals o l'autogovern de Catalunya o per a la igualtat entre homes i dones o els drets del col·lectiu LGTBI entre els anys 1960 a 1978, van patir violacions dels seus drets a la vida o a la integritat física, psíquica, moral o sexual.

Així mateix, aquest reglament regula la presentació de les sol·licituds i el procediment administratiu que cal seguir per obtenir la declaració esmentada i crea una Junta de Valoració com a òrgan encarregat d'analitzar i valorar les sol·licituds que es presentin i d'elaborar un informe i una proposta de resolució per a cadascuna.

Població destinatària: Aquest reglament s'adreça a les persones represaliades a Barcelona durant el període que va des de l'1 de gener de 1960 fins al 31 de desembre de 1978.

---

¹ Reglament per a l'equitat de gènere a l'Ajuntament de Barcelona (2019):
https://bcnroc.ajuntament.barcelona.cat/ispui/bitstream/11703/112184/5/GM_reglament_equitat_genere.pdf

2. VINCULACIÓ AMB OBJECTIUS PROGRAMÀTICS I DISPOSICIONS NORMATIVES EN MATÈRIA D'IGUALTAT DE GÈNERE

2.1. Vinculació amb objectius del II Pla per la Justícia de Gènere 2021-2025

Per l'elaboració del Projecte Normatiu de modificació del *“Reglament de reconeixement a les persones represaliades pel Tardofranquisme i la creació de la junta de valoració”*, cal tenir en compte els objectius que estableix el **II Pla per la Justícia de Gènere (2021-2025)**, en els eixos estratègics que estan vinculats amb l'àmbit d'actuació d'aquesta normativa.

En concret, aquest projecte normatiu està vinculat als següents objectius programàtics:

- **Eix 3 de “Ciutat de Drets”**: Una ciutat de drets és aquella que reivindica la ciutat com un espai de defensa i garantia dels drets humans i dels drets de les dones. Per això aquest eix aborda les polítiques que incideixen sobre els aspectes econòmics, socials i culturals en què es produeixen les desigualtats de gènere, fixant objectius i promovent accions de redistribució, de representació i de reconeixement de les dones en el marc de la ciutat. Per fer-ho, l'eix s'estructura en tretze àmbits, entre els quals hi ha l'àmbit 25 “Cultura i memòria col·lectiva”, vinculat al projecte normatiu objecte d'anàlisi.
  - **L'àmbit “Cultura i memòria col·lectiva”** es centra en reconèixer, visibilitzar i potenciar el paper i les aportacions de les dones, tant pel que fa a la cultura com a la recuperació de la memòria històrica.
Atenent a això, en l'elaboració d'aquest projecte normatiu, es destaca la necessitat de tenir en compte els següents objectius:
    - **Impulsar una participació equitativa i representació diversa en la cultura des de la perspectiva feminista.**
    - **Visibilitzar i reconèixer el treball i les aportacions de les dones, des de la seva diversitat, al llarg de la història.**

2.2. Disposicions normatives en matèria d'igualtat de gènere i memòria històrica

En compliment del que disposa la **Llei Orgànica 3/2007 de 22 de març per a la igualtat de dones i homes** (article 15), i la **Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes** (articles 1, 3 i 6), el present projecte normatiu s'hauria de **planificar tenint en compte que els poders públics han d'incorporar la igualtat de dones i homes com a principi d'actuació transversal**. A més, la **Llei 17/2015**, en els seus articles 4 i 6 destaca la importància del reconeixement de les associacions de defensa dels drets de les dones i dels grups feministes. En concret, entre les funcions dels ens locals a Catalunya trobem els següents mandats:

- j) Donar suport als grups feministes i a les entitats de defensa dels drets de les dones, i impulsar-ne la participació en el disseny, l'elaboració, el desenvolupament i l'avaluació de les polítiques d'igualtat i de transversalització de gènere.
- k) Adequar i mantenir estadístiques actualitzades que permetin un coneixement de la situació diferencial de dones i homes en els diferents àmbits d'intervenció local.

Cal destacar també que aquest projecte normatiu, per la temàtica que regula, està vinculat al que disposa la **Llei 17/2015**, al seu article 24. c), que, concretament, estableix que correspon a les administracions públiques de Catalunya:

“Impulsar la recuperació de la memòria històrica de les dones amb la participació de les dones, i promoure polítiques culturals que en facin visibles les aportacions al patrimoni i a la cultura de Catalunya, i també la diversitat.”

Per últim, en l'àmbit local, la *Carta municipal de Barcelona, aprovada per Llei 22/1998*, estableix al seu article 112.1 que “l’Ajuntament de Barcelona ha de promoure totes les accions i tots els serveis que facilitin la integració i la participació de la dona en la societat i evitin la discriminació per raó de sexe”. I, en aquest mateix sentit, el **Reglament per a l’equitat de gènere a l’Ajuntament de Barcelona** (2019) disposa la transversalitat de gènere com a principi instrumental de l’administració i “*obliga a dissenyar i avaluar el conjunt de polítiques públiques sota el criteri d’identificar i preveure repercussions diferenciades sobre homes i dones*” (art. 4).

3. ANÀLISI D’ASPECTES FORMALS I METODOLÒGICS

3.1. Llenguatge no sexista.

En relació a la formulació de la norma, es constata l’aplicació d’un llenguatge inclusiu des de la perspectiva de gènere, perceben una ferma voluntat de redactar en clau de persona i abandonar el masculí genèric.

3.2. Participació de grups de dones o feministes en l’elaboració del projecte.

Les *Directrius per a l’elaboració de les normes municipals*, -que comprenen les directrius de tècnica normativa i sobre la tramitació de l’expedient per a l’aprovació de les ordenances, els reglaments i els decrets (2015)-, al seu article 141 tenen en compte la importància de la participació ciutadana en l’elaboració de normativa municipal. I en aquesta línia, el que interessa avaluar des del punt de vista de l’impacte de gènere és la participació de les dones i entitats feministes (vinculades a l’àmbit específic d’actuació de la present norma); és a dir, si s’ha tingut en compte la seva veu en el disseny de la norma.

En aquest sentit, no ens consta que hagi existit cap espai específic per la participació de grups de dones i entitats feministes en l’elaboració d’aquest projecte normatiu. No obstant, sí que s’han tingut en compte, i així es reflecteix al Preàmbul, nombroses entitats que treballen per la defensa dels drets humans, i també per la igualtat de gènere.

4. ANÀLISI D'IMPACTE DE GÈNERE

4.1. Diagnòstic sobre l'àmbit d'actuació.

Per tal d'incorporar la perspectiva de gènere en la redacció del Projecte Normatiu de modificació del *“Reglament de reconeixement a les persones represaliades pel Tardofranquisme i la creació de la junta de valoració”*, cal fer una referència explícita a les desigualtats de gènere o la situació de les dones i els homes en l'àmbit d'intervenció de la present norma. És a dir, s'han de tenir present les diferències pel que fa a la repressió que van viure homes i dones en el tardofranquisme.

Durant aquesta etapa de la nostra història, la identitat femenina es va construir mitjançant la redefinició dels rols de gènere atribuïts social i culturalment a les dones en una societat patriarcal com la franquista. Segons el nacionalcatolicisme, l'ideal femení era el de la dona submissa, filla, esposa o mare, condemnada a la domesticitat i relegada a l'àmbit privat de la llar i la família i a les tasques de cures. En aquesta configuració de la identitat femenina, en la qual es glorificava la maternitat i que va ser una peça clau de la repressió, a les dones se'ls prohibia l'accés a l'àmbit públic i, per tant, a l'espai de la política, considerat com un espai masculí. Si les dones eren políticament actives, es considerava que desafiaven els seus rols de gènere, la seva adscripció a l'espai privat, espai considerat natural per a elles.

Per tant, les dones que van participar en actuacions amb finalitats polítiques, ja sigui en el moviment de lluita pels drets de les dones, o bé per la recuperació de totes les llibertats democràtiques, sindicals, de drets nacionals o de l'autogovern de Catalunya, eren considerades com dones no adequades, transgressores d'una suposada essència-identitat femenina construïda pel franquisme. Així, van patir una repressió específica que passava per ser considerades el germen del mal i les causants del declivi de la moral catòlica. És a dir, se les **va perseguir no solament per expressar una opinió política contrària al règim franquista, sinó també per desafiar els rols i espais assignats per la ideologia franquista.**

En aquesta repressió **es van utilitzar violències específicament dirigides contra les dones** pel fet de ser dones, com a violacions i altres formes de violència sexual, purgues amb oli de ricí, se'ls van rapar els cabells, se'ls van aplicar tortures i altres càstigs específicament destinats a atemptar contra el rol reproductiu de les dones i, per tant, vinculats a la maternitat, com la separació de mares i fills/es a les presons o la subtracció de menors a mares condemnades a mort i executades que eren adoptats/des per famílies afectes al règim.

Fins i tot en aquells casos en què la violència exercida contra les dones va ser la mateixa que l'exercida contra els homes, aquella tenia un impacte diferencial en unes i uns altres, així com un objectiu també diferent. La **violència exercida contra les dones es va realitzar per mantenir la seva posició de subordinació i el cos de les dones va ser utilitzat com a camp de batalla** en el qual humiliar i vèncer a l'enemic, als parents masculins absents.

4.2. Anàlisi de la incorporació de la perspectiva de gènere en el projecte.

De l'anàlisi del Projecte Normatiu de "Reglament de reconeixement a les persones represaliades pel Tardofranquisme i la creació de la junta de valoració" es constata que les modificacions proposades al Reglament, per una banda amplien els supòsits en què una persona pot sol·licitar la declaració de represaliada pel tardofranquisme. I, a més, es reconeix expressament la contribució de les persones que van ser represaliades per defensar els drets del col·lectiu LGTBI, i se'ls atorga, també, la possibilitat de sol·licitar-ne la declaració. I per altra banda, es plantegen modificacions de millora tècnica i procedimental que no influeixen en les desigualtats de gènere.

Atenent a aquestes constatacions, i revisat el text consolidat del projecte normatiu (versió 27/05/2022), es valora que realitza una clara visibilització i atenció específica de les diferències i desigualtats de gènere esmentades en l'apartat anterior.

I, en concret, es considera que el text normatiu revisat incorpora alguns elements que poden contribuir a transformar desigualtats de gènere:

- 1) Al preàmbul es fa referència a la lluita feminista i a "tenir especial en compte les especials característiques i conseqüències de la violència duta a terme contra les dones, per raó de sexe, i contra els homes i les dones no heterosexuales per motius d'orientació sexual".
- 2) A l'article 1.1, s'especifica que l'objecte del Reglament és l'establiment d'una declaració de persona represaliada pel tardofranquisme a favor de les persones que, en ocasió de la seva participació en alguna actuació amb finalitats polítiques per a la recuperació de les llibertats democràtiques o sindicals, dels drets nacionals o l'autogovern de Catalunya o per a la igualtat entre homes i dones o els drets del col·lectiu LGTBI entre els anys 1960 a 1978, van patir violacions dels seus drets a la vida o a la integritat física, psíquica, moral o sexual.
- 3) També al seu article 19.3, el Reglament reconeix l'existència d'especificitats en la repressió sobre les dones, per raó de sexe;
- 4) A més, a l'article 20.1, fixa que la Junta de Valoració hagi de tenir en compte l'opinió de persones expertes en aquest àmbit en la valoració de les sol·licituds presentades. Sobretot, ha de tenir en compte aquesta expertesa quan es requereixi valorar adequadament les especificitats de la repressió contra les dones per raó de sexe.
- 5) Al Preàmbul i a l'article 29 del Reglament, es preveu fer un seguiment de les sol·licituds segregant les dades per sexe, i realitzant una anàlisi (memòria final) que incorpori la perspectiva de gènere.
- 6) Finalment, tal com disposa la Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes, la representació i la participació paritària de dones i homes en tots els àmbits de presa de decisions és un requisit necessari per a assolir una societat realment democràtica. A tals efectes, i tal com estableix l'article 18 del REG:

"l'Ajuntament de Barcelona es compromet a garantir la composició paritària de dones i homes dels òrgans municipals quan la designació de les persones membres sigui directa, o en cas de que la designació de les persones membres sigui indirecta, es

compromet a establir les mesures pertinents per a què la composició dels òrgans de l'Ajuntament tendeixi a la paritat.”

En aquest sentit, el Reglament preveu que el nomenament de les persones integrants de la Junta de Valoració es faci atenent al principi de representació paritària de dones i homes (article 22.1).

4.3. Previsió de resultats.

Al Projecte Normatiu de “Reglament de reconeixement a les persones represaliades pel Tardofranquisme i la creació de la junta de valoració” s’aprecia la voluntat d’integrar la perspectiva de gènere tant en elements formals com en el contingut que regula. Per això, es preveu que tingui resultats positius en termes de visibilització i reconeixement de la repressió que van patir les dones durant el tardofranquisme, i per tant que contribueixi a transformar desigualtats de gènere.

5. VALORACIÓ GLOBAL DE L’IMPACTE DE GÈNERE

A partir de l’anàlisi de la incidència de la norma en el desenvolupament de la igualtat de gènere en el seu àmbit d’aplicació, així com de la seva contribució als objectius de les polítiques d’igualtat, es determina que l’aplicació del projecte normatiu de modificació del “Reglament de reconeixement a les persones represaliades pel Tardofranquisme i la creació de la junta de valoració” **és transformador de desigualtats de gènere**. El seu impacte de gènere és **molt positiu**.

6. PROPOSTES DE MODIFICACIÓ I RECOMANACIONS

Vista la formulació del projecte normatiu així com els seus continguts, no es considera necessari plantejar cap proposta per a reforçar el seu impacte de gènere positiu.

Sonia Ruiz
Garcia -

Signat digitalment
per Sonia Ruiz Garcia -
Data: 2022.06.16
14:15:40 +02'00'

Laura Àlvarez Rodríguez
Tècnica

Direcció de Serveis de Gènere i Polítiques del Temps

Vist i plau:

Sonia Ruiz García
Directora
Direcció de Serveis de Gènere i Polítiques del Temps

Barcelona, a 16 de juny de 2022.